

И.П.И.

Институт за пазарна икономика

тел./факс.: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03

ел. поща: mail@ime.bg

страница в Интернет: www.ime.bg

Оставете ни да решаваме сами!

До:
Г-Н ПЕТКО НИКОЛОВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ
Комисия за защита на конкуренция

Копие до:

Г-Н ТРАЙЧО ТРАЙКОВ, МИНИСТЪР
Министерство на икономиката,
енергетиката и туризма

Г-Н СИМЕОН ДЯНКОВ, МИНИСТЪР
Министерство на финансите

Г-Н КОНСТАНТИН ПЕНЧЕВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ
Върховен административен съд

Средствата за масово осведомяване

Уважаеми г-н Николов,

На 25 септември 2009 г. стана ясно, че от Федерацията на хлебопроизводителите и сладкарите в България (ФХСБ) са поискали да бъде въведена минимална защитна цена на хляба. Предложението е за 80-90 стотинки за 700 грама!?

Това предизвиква сериозно недоумение у нас. Аргументацията е, че от всичко това ще спечелят потребителите и ще се повиши качеството, но на каква цена?!

Предложението нарушава законите на страната ни и следва отговорните органи да се заемат с изясняването на случая.

В Закона за защита на конкуренцията ясно е записано, че са *забранени всякакъв вид споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия, както и съгласувани практики на две или повече предприятия, които имат за цел или резултат предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията на съответния пазар* (чл. 15 от ЗЗК). В алинея първа на този член е записано, че забраната се отнася конкретно до *пряко или косвено определяне на цени или други търговски условия*. Действията на федерацията на хлебопроизводителите и сладкарите в България (ФХСБ) имат за цел именно да се влияе пряко или косвено на цената на хляба.

Когато представители на ФХСБ (с около 800 фирми-членове) говорят в медийното пространство за въвеждане на минимална цена на хляба (с конкретни стойности), то това едва ли е законосъобразно. Съдейки по действията на Комисията за защита на конкуренцията до момента, както и по законите на Република България, ако две фирми в един отрасъл договорят тайно минимална цена на стоките и услугите, които предлагат, то тази практика бива наказвана. В случая имаме около 800 фирми, които не тайно, а публично се опитват да договорят минимална цена. Нима публичността на намеренията им ги оправдава?!

В случая говорим за картел - според дефиницията в Закона за защита на конкуренцията това е *споразумение и/или съгласувана практика между две или повече предприятия - конкуренти на съответния пазар, насочени към ограничаване на конкуренцията чрез определяне на цени или ценови условия...* Именно това прави ФХСБ и дори се опитва да привлече други в „съгласуваната си практика”.

В закона е записано също, че се *забранява всяко действие или бездействие при осъществяване на стопанска дейност, което е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда или може да увреди интересите на конкурентите* (чл. 29 от ЗЗК). Фиксирането на минимална цена, по-висока от цената, предлагана от някои играчи на пазара (пак по данни на ФХСБ), определено би увредило интересите на тези конкуренти. Стремещт на Федерацията е това да стане по законов път, тоест държавата да въведе подобна минимална цена. Това не прави прегрешението им по-малко. Дали се опитваш да вредиш на конкурентите си директно (уронвайки им престижа, примерно) или чрез други (лобирайки за протекции от страна на държавата) е еднакво лошо и „нелоялно”.

През последните години в България компании от най-различни сектори бяха наказвани за това, че предлагат по-ниски цени от конкурентите си, по-високи цени от конкурентите си и еднакви цени с конкурентите си. Бяха наказвани дори когато раздаваха подаръци на клиентите си. Всичко това е доста смущаващо и ни кара да се питаме какво е свободна конкуренция според българската практика. Наред с всичко това, през последните години стана масова практика всякакви разбирания за конкуренцията да бъдат погазвани по законов път, чрез определянето на административни цени, въвеждането на минимални и максимални прагове на цените за някои стоки и услуги, определянето на квоти и делегирането на права на браншови организации да решават какво е конкуренция и да се разпореждат с нея. Когато представители на бизнеса се обявят публично за въвеждането на минимална цена на дадена стока или услуга и коментират конкретни параметри около цената, то това е **престъпление**. Престъпление, което не се извършва тайно, а в медиите. Това не може и не трябва да е нормално.

Още по притеснителен е фактът, че именно въпросната федерация вече беше санкционирана от КЗК за картелиране (юли 2008 г.), но година по-късно (юли 2009 г.) Върховният административен съд отмени наказанието. Ние не знаем дали това е законосъобразно, но определено е погрешно!

Нормално е хлебепроизводителите сами да решават какво количество да произведат и на каква цена да продават стоката си. Нека потребителите сами решат кое им харесва и на каква цена.

С надежда за адекватни действия, които дават възможност на потребителите да избират, а на производителите да се конкурират,

Институт за пазарна икономика
София, 29 септември 2009